

Henryk Wiklak

Brzeziny, woj. skierniewickie. Stanowisko 8

Informator Archeologiczny : badania 17, 188-189

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOBRONIKI
woj. wrocławskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii
w Łodzi

Badania prowadził mgr Tadeusz J. Horbanz, Opiekę naukową
sprawował doc. dr Jerzy Kmicieński, Finansował Urząd
Wojewódzki we Wrocławku, 6-ty sezon badań, Sułaj zamku
/z XIV-XVIII w./.

Eksplorowano XVII-wieczną piwnicę, znajdującą się w zachodniej partii budynku skrajnie południowego zamku, na którą natrafiono podczas prac odgruzowująco-zabezpieczających. Było to pomieszczenie o wymiarach około 6,5 x 3,0 m, przykryte sklepieniem kolebkowym, którego wysokość wahała się od 2,1 do 2,5 m, brukowane kamieniami polnymi średniej wielkości. Wąjście do piwnicy znajdowało się w przysieniu od strony dziedzińca. Nad nią ulokowano pomieszczenie o bliżej nieokreślonym przeznaczeniu, którego podłogę stanowiła posadzka z płytek ceglanych o wymiarach 19 x 19 x 5 cm, ułożona na podsypce piaskowej.

W oalkowicie przemieszanym, grunowo-ziemnym wypełnieniu obiektu /m.in. zapadnięte sklepienie i posadzka pomieszczenia nadpiwnicznego/ znaleziono kilkadziesiąt fragmentów naczyń glinianych i kafli piacowych, ułamki szkła /głównie kafilowego/, kilkadziesiąt silnie skorodowanych gwóźdźi i haków, tzw. zamek kołowy od brzozi palnej, strug stolarski itp., pochodzących z XVII-XVIII stulecia.

Odsłonięto m.in. znaczną partię dziedzińca zamkowego, budynku wschodniego i południowego, co pozwoliło na częściowe uzupełnienie rzutu całego założenia. Zabezpieczenie substancji architektonicznej koncentrowało się głównie wokół ubytków w kamiennym liću zachodniego muru obwodowego i rekonstrukcji jego przypory środkowej. Wykonano też prace murarskie w wyeksplorowanej piwnicy.

Zabytki i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.
Przewiduje się kontynuację badań.

BRZEŹNIE KUZAWSKI
woj. wrocławskie
Stanowisko 4

patrz neolit

BRZEZINY
woj. skierniewieckie
Stanowisko 8

Muzeum Regionalne
w Brzezinach

Badania prowadził dr Henryk Wiklak, Finansowali WKZ w
Skierniewicach, Towarzystwo Przyjaciół Miasta i Muzeum
w Brzezinach. Drugi sezon badań. Osada niejska /XIV/XV
i XVII w./.

Celem prac było: 1/ pogłębienie i odbudowanie studni z XIV/XV wieku, 2/ poszerzenie terenu badawczego w obrębie budowli nr 1 odkrytej w roku ubiegłym.

Studnia - źródło bijącej do dziś wody, zbudowana była z bali dębowych na szrub i wzmocniona w dół konstrukcją ramową i draciami dębowymi. Konstrukcja studni górą uległa rozebraniu do około 75 cm pod powierzchnią ziemi. Rekonstrukcją objęto jej zniszczoną górą część o łącznej wysokości 170 cm. Z odbudowy tej wystaje nad powierzchnią ziemi około 95 cm, resztę kryje ziemia. Nad studnią zbudowano smukły, dwuspadowy daszek wsparty na czterech słupach narożnikowych. Całość rekonstrukcji wykonano z drewna dębowego. Obok studni ustawiono tablicę informacyjną i tablicę urzędową "Obiekt Zabytkowy".

Prace wykopaliskowe w obrębie budowli nr 1 objęły teren o łącznej powierzchni 57 m², zajmując w jedną okolicę wykopy z ubiegłego roku od strony zachodniej. W wyniku badań odsłonięto fragment północnej ściany budowli nr 1 /odkrytej częściowo w roku ubiegłym/, pochodzącej z XVIII wieku. Fundament o szerokości 60 cm zbudowany był z głazów i "brukowanych" kamieni polnych bez żadnej zaprawy murarskiej. Pod fundamentem i obok niego odkryto dalszą część konstrukcji drewnianej nr 2 z XIV/XV wieku i ślady legarów prawdopodobnie z ulicy nr 1. Stan drewna był tu wyjątkowo słaby zachowany.

Inwentarz ruchomy starożytności: ułamki naczyń glinianych, fragmenty kafli piecowych z polewą i bez polewy, grudki polewy, fragmenty cegieł, nieliczne przedmioty szlachne. Znalezione ju także dwie monety: jedna miedziana tzw. "horatynka" z czasów panowania Jana Kazimierza - znalezione obok budowl nr 1, a druga srebrna tzw. "szlachę ryki" z czasów panowania Zygmunta III Wazy - znalezione w studni.

Materiały znajdują się w Muzeum Regionalnym w Brzezinach.
Prace powinny być kontynuowane.

GWEDZINA
woj. szczecińskie
Stanowisko 2

Muzeum Narodowe
w Szczecinie

Badanie prowadziła dr Helena Malinowska-Lazarczyk. Finansowało Muzeum Narodowe w Szczecinie i WKZ w Szczecinie. Piętnasty sezon badań. Omentarzyko średniowieczne /X - XIV w./.

Kontynuowano badania wykopaliskowe z lat ubiegłych. Prace koncentrowały się przede wszystkim po zachodniej i północnej stronie wzgórza, na terenie zagrożonym głęboką orką. Przebadano 3 i 3/4 ara eksplorując 2 ciałopalne groby kultury łużyckiej, 1 ciałopalny i 29 szkieletowych grobów wczesnośredniowiecznych. Ponadto uchwyciono przebieg rowu grodzącego omentarzyko od strony północnej oraz palenisko kultowe, usytuowane tuż przy rowie.

W zachodniej partii omentarzyka układ pochówków szkieletowych był nieregularny. Zmarli ułożeni byli na osi N-S lub też na osi WE. Na wyposażenie tych grobów składały się noże, kabłąski asowate małych rozmiarów oraz paciorki. Zmarli pochowani zostali w drewnianych trumnach lub bezpośrednio w jamach ziemnych.

W północnej partii omentarzyka układ pochówków był regularny - na osi WE. Zmarli pochowani bądź w jamach ziemnych, bądź w trumnach drewnianych, często z obstawą kamienną. Na wyposażenie tych grobów składały się przedmioty użytku codziennego, jak: noże i krzesiwa, ozdoby w postaci kabłączków skroniowych wykonanych ze srebra, brązu bądź z ołowiu, szaszliczki, paciorki i pierścionki oraz monety.

Obszar przebadany w omawianym sezonie wykopaliskowym objęty jest pochówkami z pierwszej i drugiej fazy użytkowania omentarzyka i datowany od końca X do połowy XIII wieku.

Badania będą kontynuowane.

GIECHANÓW
- Zamek

P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Warmiowie

Badania prowadziła mgr Maria Pikulińska-Giuk. Finansowało Giechanowskie Towarzystwo Naukowe. Dziesiąty sezon badań. Średniowieczny zamek książąt masowickich.

Obecny sezon był ostatnim etapem prac prowadzonych na zewnątrz zamku. Przebadano jednocześnie wykopów o łącznej powierzchni 135 m². Wykopy zlokalizowane były wokół zamku od strony wschodniej, południowej i zachodniej. W wyniku przeprowadzonych prac ustalono:

1/ Zamek otoczony był fosą, której brzegi zewnętrzny i wewnętrzny umocnione były posicami układanymi deskami pilotowanymi przez pionowo bity pale. Brzeg wewnętrzny odsłonięto ze wszystkich stron zamku, natomiast brzeg zewnętrzny od wschodu, południa i zachodu, od północnej strony w chwili obecnej znajdują się podmiejskie łaki uniemożliwiające poszukiwania. Drewniane umocnienia wewnętrznej brzozy fosy zachowały się na wszystkich stronach do jednolitej wysokości, natomiast zewnętrzny brzeg od strony wschodniej i południowej wyładnie został rozebrany w czasie kolejnej renowacji wokół zamku, zachował się jedynie jeden względnie dwa posicami desek. Od strony zachodniej umocnienie zachowało się do wysokości czterech desek. Możliwe, że wykorzystano tę konstrukcję również do umocnienia grobli w kierunku miasta. Szerokość fosy wynosiła od 17 do 18 metrów, natomiast jej głębokość nie przekraczała 0,80 m. Trudność w forsowaniu tej fosy polegała głównie na jej szorstkim charakterze.